

NIEUWSBRIEF

Maandelijkse uitgave, editie maart 2020

Nieuws van de Stichting

- **Steun voor oproep van Eumedion om niet-financiële verslaggeving te standaardiseren**

Er is brede steun vanuit diverse belanghebbenden voor de oproep van Eumedion om de door beursgenoteerde ondernemingen gepubliceerde niet-financiële informatie te standaardiseren. Dit is één van de conclusies van de rondetafel over de toekomst van niet-financiële verslaggeving die Eumedion op 9 maart jl. in samenwerking met Accountancy Europe organiseerde. Beide organisaties hebben in 2019 daarover discussiedocumenten gepubliceerd. Aan de rondetafel deden onder meer beleggers, toezichhouders, beleidsmakers, standard setters, accountants en academici mee. Uit de gevoerde discussie bleek dat belanghebbenden nog verschillen van mening over welke instantie moet zorgen voor de gewenste standaardisatie. Sommigen steunen het idee van Eumedion en Accountancy Europe om de IFRS Foundation hiervoor aan te wijzen. Anderen menen dat een dergelijk proces (te) lang gaat duren en tonen zich voorstander van een meer pragmatische oplossing in de tussentijd. In die 'tussenperiode' zouden beursgenoteerde ondernemingen moeten worden opgeroepen om de bestaande, meest gehanteerde niet-financiële verslaggevingsraamwerken van de SASB, GRI, TCFD en IIRC toe te passen. De Europese Commissie kan een belangrijke stimulerende rol spelen om tot een wereldwijd verslaggevingsraamwerk te komen. Hoe het uiteindelijk geharmoniseerde niet-financiële verslaggevingsraamwerk eruit zal zien, zal deels ook afhangen van de keuze van de primaire doelgroep van dergelijke verslaggeving en de daarbij horende

materialiteit. Belanghebbenden verschillen van mening of de beursgenoteerde ondernemingen alleen die niet-financiële informatie moeten opnemen die 'financieel materieel' is of dat een 'multi-stakeholder lens' moet worden toegepast. In dat geval zullen ondernemingen ook moeten rapporteren over zaken die vanuit maatschappelijk oogpunt van belang zijn, ook zonder dat deze informatie voor de onderneming financieel (al) materieel is. Eumedion en Accountancy Europe zullen de bevindingen en conclusies betrekken bij het opstellen van hun definitieve standpunt over welke organisatie(s) uiteindelijk moet(en) zorgen voor de wereldwijde standaardisatie van niet-financiële verslaggeving. De samenvatting van de belangrijkste punten uit de rondetafel discussie kan worden gedownload via: <http://bit.ly/2w4vHT2>.

- **Eumedion vindt toekenning van op aandelen gebaseerde instrumenten aan bankbestuurders onwenselijk**

Eumedion vindt dat (ook) qua financiële instrumenten waaruit de variabele beloning van bankbestuurders kan bestaan, het huidige Nederlandse beloningsmodel in stand zou moeten worden gelaten. Dat betekent dat de eventuele variabele beloning alleen uit cash en (certificaten van) aandelen zou mogen bestaan. Dit schrijft Eumedion in haar commentaar van 11 maart jl. op het voorontwerp voor de implementatiewet kapitaalvereisten 2020. De wijzigingsrichtlijn kapitaalvereisten ('CRD V') bepaalt dat de variabele beloning van bestuurders van beursgenoteerde banken en grote beleggingsondernemingen voortaan ook mag bestaan uit "op aandelen gebaseerde instrumenten". Volgens Eumedion opent een beleidsneutrale implementatie van deze passage de deur om ook opties, warrants, stock appreciation rights en phantom stock als variabele

beloningselementen aan bestuurders toe te kennen. In haar reactie wijst Eumedion erop dat algemeen wordt aangenomen dat dit soort financiële instrumenten de risicohouding van bankbestuurders vergroot. Eumedion is daarom geen voorstander van de toekenning daarvan. Het gehele commentaar is te downloaden via: <http://bit.ly/2wPgipP>.

- **Eumedion: IIRC moet op termijn opgaan in wereldwijde standard setter voor niet-financiële informatie**
Eumedion roept de International Integrated Reporting Council (IIRC) op om de oprichting van een wereldwijde standard setter voor niet-financiële rapportagestandaarden te ondersteunen. Dat schrijft Eumedion in haar op 19 maart jl. ingediende reactie op de IIRC-consultatie over een mogelijke herziening van het 'integrated reporting' (IR)-raamwerk later dit jaar. Eumedion onderschrijft de constatering van de IIRC dat er tekortkomingen en verbeterpunten zijn bij de toepassing van het IR-raamwerk door beursgenoteerde vennootschappen. De grondoorzaak hiervan ligt volgens Eumedion echter niet in het raamwerk zelf, maar in een gebrek aan internationale harmonisatie van niet-financiële verslaggevingsvereisten. Daarom vraagt Eumedion de IIRC om haar strategische focus te leggen op integratie van haar intellectuele kapitaal in een wereldwijde standard setter, zoals recent uiteengezet in een green paper over dit onderwerp. In haar reactie geeft Eumedion daarnaast onder meer aan geen voorstander te zijn van een expliciete verbreding van de 'primary audience' van verschaffers van financieel kapitaal naar *alle* stakeholders van een onderneming. Wel ziet Eumedion meerwaarde in het verder verduidelijken van bepaalde IR-vereisten, zoals het onderscheid tussen gerapporteerde *output* en *outcome*. De IIRC is voornemens om in mei een consultatie te starten over de ontwerpherziening van het IR-raamwerk. De gehele reactie is te downloaden via: <http://bit.ly/3axdsEw>.

Uit het bestuur

- Tijdens zijn vergadering van 17 maart jl. besprak het **Dagelijks bestuur** onder meer het conceptjaarverslag 2019, de opzet van de monitoring van de

Stewardship Code in 2020 en de voorbereidingen op de 2020-aandeelhoudersvergaderingen (AVA's).

Activiteiten Commissies

- De **Juridische Commissie** besprak tijdens haar vergadering van 10 maart jl. onder meer de conceptreactie op het voorontwerp van de implementatiewet kapitaalvereisten 2020 en heet overzicht van alle 'ESG-verplichtingen' voor institutionele beleggers.
- De **Verslaggevings- en auditcommissie** vergaderde op 12 maart jl. onder meer over de conceptreactie op de IIRC-consultatie over een mogelijke aanpassing van het 'integrated reporting'-raamwerk en over de conceptreactie op de Europese consultatie betreffende een mogelijke herziening van de Europese richtlijn niet-financiële informatie.
- De **Beleggingscommissie** besprak tijdens haar vergadering van 26 maart jl. de impact van het coronavirus ('COVID-19') op het AVA-seizoen 2020, de mogelijke noodwet voor het kunnen houden van virtuele AVA's in 2020 en een aantal conceptalerts inzake een aantal specifieke AVA's.

Komende activiteiten

- **7 april 2020, Vergadering Algemeen bestuur.** Op de agenda staan onder meer het verloop van het AVA-seizoen 2020, de noodwet voor het houden van virtuele AVA's in 2020 en het vervolg op het Eumedion green paper inzake de toekomst van niet-financiële verslaggeving.

Nieuws uit Den Haag

- **Kabinet neemt maatregelen om kwaliteit accountantscontroles te verbeteren**
De Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) moet de bevoegdheid krijgen om als ultimum remedium een accountantskantoor aan een onderneming toe te wijzen. Er moeten heldere criteria worden opgesteld om de kwaliteit van accountantscontroles te meten. En de communicatie tussen de raad van commissarissen (RvC) en de aandeelhouders op het gebied van de

accountantscontrole moet worden versterkt. Dit is een aantal maatregelen dat het kabinet neemt om de kwaliteit van de accountantscontrole te verbeteren. De maatregelen zijn opgenomen in de op 20 maart jl. vastgestelde kabinetsreactie op het in januari verschenen eindrapport van de Commissie toekomst accountancysector (Cta). Uit de reactie blijkt dat het kabinet vrijwel alle door de Cta voorgestelde maatregelen overneemt. Alleen de Cta-aanbeveling om de beursgenoteerde ondernemingen de mogelijkheid te bieden om de controlewerkzaamheden tot maximaal 20 jaar door hetzelfde accountantskantoor te laten verrichten is door het kabinet niet overgenomen. De maximale 'zittingstermijn' van een kantoor blijft tien jaar. Het kabinet wijst op de positieve consequenties van een periodieke 'frisse blik' en de risico's van een zeer langjarige verbintenis tussen accountantskantoor en de onderneming. Het kabinet kondigt aan om binnenkort een zogenoemde kwartiermaker aan te stellen. Die zal moeten zorgen voor de voortgang en uitvoering van de maatregelen. De kwartiermaker zal onder meer moeten onderzoeken of bepaalde processen bij de gecontroleerde ondernemingen versterking behoeven. Het kabinet denkt dan aan het introduceren van een verplichting voor de RvC om in de AVA toe te lichten hoe de selectie en beoordeling van het functioneren van de accountant heeft plaatsgevonden en het wettelijk introduceren van een verplichting voor het bestuur om een zogenoemd 'in control statement' af te geven. Ook moet de kwartiermaker nader onderzoek doen naar het effect van het 'audit only'-model, het 'joint audit'-model en het intermediairmodel. Ten aanzien van dat laatste model moet de kwartiermaker partijen vinden die bereid zijn via een onafhankelijke intermediair hun accountantskantoor te selecteren. Via dergelijke 'experimenten' kan dan worden geëvalueerd in hoeverre het inschakelen van een onafhankelijke intermediair een kwaliteitsverhogend effect heeft.

- **Tweede Kamer stelt nadere vragen over wetsvoorstel 'dwangakkoord'**

De parlementaire behandeling wanneer het wetsvoorstel 'dwangakkoord' is voorlopig op de lange baan geschoven nadat de Tweede

Kamerfracties van de PvdA, ChristenUnie en de SP op 23 maart jl. nadere vragen over het proces tot totstandkoming van het wetsvoorstel hebben gesteld. Het wetsvoorstel voorziet in een preventief herstructureringsraamwerk waardoor onnodige faillissementen van levensvatbare ondernemingen kunnen worden voorkomen. Het wetsvoorstel biedt een rechter de mogelijkheid een ondershands akkoord te 'homologeren' waardoor het algemeen verbindend is voor alle daarbij betrokken schuldeisers en aandeelhouders (het zogenoemde 'dwangakkoord'). Aandeelhouders en obligatiehouders moeten wel met een minimale meerderheid van 2/3 van de ter vergadering uitgebrachte stemmen het akkoord steunen. De hiervoor genoemde partijen vermoeden dat insolventieadvocaten, advocatenkantoren en een aantal hoogleraren veel invloed hebben gehad op de tekst van het wetsvoorstel en op de eerdere beantwoording van schriftelijke vragen van de Tweede Kamer. Zij hebben de minister Dekker (Rechtsbescherming) om opheldering gevraagd en hebben hem verzocht alle achterliggende documentatie te sturen. Het kabinet heeft de Tweede Kamer op 27 maart jl. echter opgeroepen om het wetsvoorstel binnen twee maanden plenair te behandelen, in navolging van een op 20 maart jl. verstuurd brief van de Stichting van de Arbeid (StvdA). De StvdA meent dat het wetsvoorstel in de 'coronacrisis' bedrijven kan redden van faillissement waardoor onnodig verlies van werkgelegenheid en kapitaal kan worden voorkomen. Het is echter de vraag of de Tweede Kamer zich hierdoor laat overtuigen.

Nieuws uit Brussel

- **Eindrapport over inrichting van taxonomie voor 'groene activiteiten' gepubliceerd**

De Europese Technische Expertgroep 'Sustainable Finance' heeft op 9 maart jl. een definitief voorstel voor een Europees classificatiesysteem ('taxonomie') voor 'groene activiteiten' gepubliceerd. De taxonomie bevat screeningscriteria voor 67 activiteiten in de sectoren landbouw, bosbouw, industrie, energie, transport, water en afval, ICT en gebouwen die "een substantiële bijdrage kunnen leveren aan

het tegengaan van klimaatverandering". Deze activiteiten zijn namelijk voor meer dan 90% verantwoordelijk voor de totale CO₂-uitstoot van de Europese Unie (EU). Door middel van de taxonomie kunnen onder meer institutionele beleggers beter nagaan welke (ondernemings)activiteiten nu al 'groen' zijn en welke werk maken van een transitie naar een (netto) koolstofvrije economie in 2050. Het classificatiesysteem is een nadere uitwerking van de Europese 'taxonomieverordening' waarover de Europese instituties in december 2019 een politiek akkoord bereikten. Het is de verwachting dat het eindrapport van de Europese expertgroep de blauwdruk vormt voor de door de Europese Commissie op te stellen uitvoeringsverordeningen inzake 'groene taxonomie'. Eind dit jaar zullen de eerste uitvoeringsverordeningen worden gepubliceerd. Ondernemingen en institutionele beleggers zullen dan vanaf 2021/2022 verplicht worden gesteld om deze taxonomie te gebruiken om duidelijk te maken in welke mate hun activiteiten respectievelijk beleggingen 'groen' zijn. Het classificatiesysteem zal ook van toepassing zijn op de uitgifte van zogenoemde 'groene obligaties' door ondernemingen en overheden.

- **Europese Commissie lanceert 'gendergelijkheidsstrategie'**

De Europese Commissie wil zo snel mogelijk alle Europese beursgenoteerde ondernemingen verplichten om ten minste 40% vrouwelijke commissarissen of niet-uitvoerende bestuurders te hebben. De Europese Raad van Ministers wordt daarom opgeroepen om een in 2012 gepubliceerd richtlijnvoorstel dienaangaande op korte termijn aan te nemen. Dit staat in de op 5 maart jl. door de Europese Commissie gepubliceerde mededeling over een "strategie voor gendergelijkheid 2020-2025". Het desbetreffende richtlijnvoorstel stuit momenteel nog steeds op een blokkerende minderheid van EU-lidstaten, waaronder Nederland en Duitsland, die vindt dat het stellen van een 'vrouwenquotum' voor het bedrijfsleven geen bevoegdheid is van de Europese instituties. Onderdeel van de gendergelijkheidsstrategie is verder een consultatie over de eventuele 'loonkloof' tussen mannen en vrouwen die hetzelfde werk verrichten. De Europese Commissie

bereidt in dat kader een richtlijnvoorstel voor dat ondernemingen (onder meer) zal verplichten om in het jaarverslag in te gaan op de verschillen in beloning tussen werknemers die arbeid van (nagenoeg) gelijke waarde verrichten. Belanghebbenden hebben tot 28 mei a.s. de tijd om op de consultatie te reageren.

- **Europese belangenorganisaties publiceren aanbevelingen om beursgang aantrekkelijker te maken**

Europese ondernemingen moeten minder afhankelijk worden van bankfinanciering. Het is daarom hoog tijd om maatregelen te treffen om ondernemingen te stimuleren naar de beurs te gaan. Onderdeel van die maatregelen is het creëren van een betere 'aandelenbeleggingscultuur' in Europa en proportionele wet- en regelgeving voor met name kleine en middelgrote ondernemingen die overwegen naar de beurs te gaan. Dit staat in een op 2 maart jl. aan de Europese Commissie aangeboden rapport met aanbevelingen om beursgangen in de EU aantrekkelijker te maken. Het rapport is opgesteld door diverse Europese belangenorganisaties, waaronder Eumedion, de Europese beurzenfederatie FESE en de Europese koepel van beursgenoteerde ondernemingen, European Issuers. Het rapport beveelt onder meer aan om met bepaalde belastingprikkelers Europese burgers aan te moedigen om meer in Europese aandelen te beleggen en om Europese ondernemingen te bewegen hun aandelen aan een effectenbeurs te noteren. Daarnaast moeten gerichte maatregelen worden getroffen om institutionele beleggers, zoals verzekeraars en pensioenfondsen, te stimuleren aandelenbelangen te nemen in met name kleine en middelgrote beursgenoteerde ondernemingen. De belangenorganisaties hebben de Europese Commissie gevraagd om het rapport te betrekken bij de te nemen maatregelen om de Europese Kapitaalmarktunie verder te verdiepen en te verbreden.

Ondernemingsnieuws

- **Coronavirus doet meerdere beursondernemingen besluiten hun AVA uit te stellen**

Als gevolg van het coronavirus hebben al 15 Nederlandse beursgenoteerde

ondernemingen besloten hun jaarlijkse AVA uit te stellen. ICT Group, Aalberts, Brill, Corbion, Boskalis, GrandVision en Ordina gaan nu in de laatste week van juni hun AVA houden. Ctac heeft haar AVA verschoven van 13 mei naar 10 juni. Randstad, Flow Traders, OCI, Sligro Food Group, Kendrion, Nedap en Vastned Retail hebben nog geen nieuwe datum bekend gemaakt, maar de AVA zal in ieder geval na 1 juni plaatsvinden. Daarnaast hebben Esperite en Arcona Property Fund hun eerder uitgeschreven BAVA's uitgesteld. De besturen en RvC's van deze ondernemingen achten het fysiek bijeenkomen met aandeelhouders momenteel niet verantwoord. Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen zijn wettelijk verplicht om binnen zes maanden na afsluiting van het boekjaar de jaarlijkse AVA te houden. De Nederlandse wetgeving maakt het (nog) niet mogelijk een puur virtuele (elektronische) AVA te houden. Aandeelhouders hebben namelijk het wettelijke recht om de AVA in persoon bij te wonen en daar het woord te voeren. Eumedion maakt zich, samen met de Vereniging van Effectenbezitters, de Vereniging Effecten Uitgevende Ondernemingen en VNO-NCW, wel hard om Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen in het AVA-seizoen 2020 tijdelijk de mogelijkheid te bieden om een puur virtuele AVA te houden. Verschillende landen hebben in maart namelijk dergelijke noodwetgeving ingevoerd (zie hierna onder 'Overige interessante zaken'). De hiervoor genoemde organisaties zijn hierover in gesprek met het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

- **Andere beursondernemingen ontmoedigen aandeelhouders om naar AVA te komen**

Op grond van de huidige overheidsmaatregelen ter bestrijding van het coronavirus kan een AVA van een Nederlandse beursgenoteerde onderneming wel in fysieke vorm doorgang vinden, mits de desbetreffende onderneming zich houdt aan een aantal voorwaarden. Dit heeft het Ministerie van Veiligheid en Justitie op 24 maart jl. bekend gemaakt. Zo mogen er niet meer dan 100 personen in een zaal aanwezig zijn die ten minste 1,5 meter afstand van elkaar moeten houden. Daarnaast moeten alle hygiënemaatregelen

ter bestrijding van het coronavirus (geen handen schudden, regelmatig handen wassen, etc.) in acht worden genomen. Op grond hiervan willen verschillende beursgenoteerde ondernemingen hun voor april uitgeroepen AVA gewoon doorgang laten vinden. Wel ontmoedigen deze ondernemingen aandeelhouders om fysiek naar de AVA te komen. De ondernemingen gaan hun AVA daarom live 'streamen' (via audio of video). Aandeelhouders worden verder opgeroepen om voorafgaand aan de AVA schriftelijke vragen in te dienen die dan tijdens de AVA zullen worden beantwoord. Aandeelhouders hebben in dat geval niet de mogelijkheid om tijdens de AVA het woord te voeren. Een dergelijke AVA zal plaatsvinden bij ondernemingen als SBM Offshore, Ahold Delhaize, PostNL, BAM Groep, TomTom, KPN en Heijmans. Andere ondernemingen, zoals Alfen en ForFarmers, bieden hun aandeelhouders wel de mogelijkheid om op afstand de AVA toe te spreken en om 'live' vragen te stellen aan bestuurders en commissarissen.

- **AVA's van SnowWorld en TieKinetix in maart gewoon doorgaan**

De AVA's van de relatief kleine beursgenoteerde ondernemingen SnowWorld en TieKinetix zijn in maart gewoon doorgegaan. SnowWorld hield haar AVA op 13 maart jl., één dag nadat de overheid de eerste echt vrijheidsbeperkende maatregelen ter bestrijding van het coronavirus bekend had gemaakt. Zo'n tien personen waren tijdens de AVA fysiek aanwezig. Zij vertegenwoordigden 91,1% van het uitstaande aandelenkapitaal. Dit stempercentage was nauwelijks lager dan in 2019. Bij de op 27 maart jl. gehouden AVA van TieKinetix waren alleen de president-commissaris, de bestuursvoorzitter en de secretaris van de vennootschap fysiek aanwezig. Aandeelhouders van het softwarebedrijf konden uitsluitend telefonisch aan de AVA deelnemen. Zij hadden daarbij wel de mogelijkheid om de AVA toe te spreken en om tijdens de AVA vragen te stellen. In totaal nam 61,7% van het uitstaande aandelenkapitaal deel aan de AVA-besluitvorming. Dit was zelfs hoger dan in 2019 toen de participatiegraad 59,6% bedroeg. Ook de AVA van het nu nog in Milaan (Italië) gevestigde Campari ging op 27 maart jl. gewoon door. De AVA stemde in

meerderheid in met de zetelverplaatsing van het drankenbedrijf naar Nederland en de daaraan gerelateerde uitgifte van speciale loyaliteitsaandelen voor langetermijnaandeelhouders. De Campari-bestuurders waren op de AVA uitsluitend virtueel aanwezig.

- **Meerdere beursondernemingen schrappen dividendvoorstel en accountants benadrukken mogelijke impact coronavirus in verklaring**

Als gevolg van de abrupte sterke omzet- en winstdalingen door de uitbraak van het coronavirus en de onzekerheid hoe lang de bestrijdingsmaatregelen gaan duren, hebben verschillende beursgenoteerde ondernemingen hun al voor de AVA geagendeerde dividendvoorstel ingetrokken. Onder meer Randstad, Arcadis, BAM Groep, Heijmans, Accell Group en Neways gingen hier in maart toe over. Andere ondernemingen, zoals Signify, Brunel International, DPA Group, Core Laboratories, Eurocommercial Properties en WFD Unibail-Rodamco, kondigden aan geen dividendvoorstel te doen of het dividendbedrag fors te verminderen. ABN AMRO, ING Groep en NIBC Holding maakten bekend tot ten minste 1 oktober a.s. geen dividend te betalen na een op 27 maart jl. gepubliceerde aanbeveling van de Europese Centrale Bank daarover. De onzekerheid over de effecten van het coronavirus op de financiële prestaties en de gezondheid van ondernemingen heeft accountants ertoe bewogen om in de controleverklaringen bij de 2019-jaarrekeningen die vanaf 20 maart jl. zijn getekend een 'paragraaf ter benadrukking van de impact van COVID-19' op te nemen. Op die datum publiceerde de NBA namelijk haar alert 'Impact coronavirus op accountantswerkzaamheden', waarin een aantal aandachtspunten voor de controle van de 2019-jaarrekening is opgenomen. Onder meer de jaarrekeningen van ASR Nederland, Adyen, WFD Unibail-Rodamco, Avantium, DPA Group en Koninklijke Porceleynse Fles kregen daarom geen 'schone' controleverklaringen, maar een controleverklaring met een benadrukking van een aangelegenheid.

- **Beloningszaken domineren AVA-agenda's**

Dit jaar moeten alle Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen een voorstel tot wijziging van het beloningsbeleid op de AVA-agenda plaatsen als het huidige beloningsbeleid nog niet in overeenstemming is met de Nederlandse implementatiewet betreffende de herziene Europese richtlijn aandeelhoudersrechten. Op grond van de in maart gepubliceerde AVA-agenda's houden alle ondernemingen zich hieraan, met uitzondering van Unilever. Unilever stelt dat zij een "eigen aanpak" heeft t.a.v. de Nederlandse implementatiewet. De AEX-onderneming geeft in haar beloningsverslag een toelichting op die punten waar het huidige beloningsbeleid nog afwijkt van de nieuwe Nederlandse regels, maar gaat die punten pas volgend jaar in het beloningsbeleid verankeren. Op die manier wil Unilever vasthouden aan haar praktijk om eens in de 3 jaar het beloningsbeleid ter vaststelling aan de AVA aan te bieden. Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen zijn dit jaar verder voor het eerst verplicht om het beloningsverslag ter adviserende stemming aan de AVA voor te leggen. Alle ondernemingen doen dit dan ook, behalve Amsterdam Commodities. Die onderneming vindt separate agendering van het beloningsverslag niet nodig, omdat de jaarrekening al ter vaststelling aan de AVA wordt voorgelegd. Daarmee wordt impliciet ook het beloningsverslag vastgesteld, aldus de Rotterdamse handelsonderneming. Verder is opvallend dat tot nu toe alleen Royal Dutch Shell voorstelt om het beloningsbeleid te matigen. Het totale inkomen van CEO Ben van Beurden zal bij 'normaal presteren' met ruim 19% worden verlaagd. De langetermijnbonus zal bij 'normaal presteren' namelijk niet meer 4x het basissalaris bedragen, maar 3x en de kortetermijnbonus niet meer 1,5x het basissalaris, maar 1,25x. Veel andere Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen houden het totale inkomen van hun bestuursvoorzitters gelijk of voeren een lichte verhoging door. Uitzondering is SBM Offshore die het basissalaris van Bruno Chabas met maar liefst 20% wil verhogen in het kader van zijn herbenoeming voor een termijn van 4 jaar. Verder stelt Stern Groep haar

aandeelhouders voor om bestuursvoorzitter Henk van der Kwast “vanwege de succesvolle inspanningen” voor de verkoop van een belangrijke dochteronderneming in 2019 een eenmalige bonusbetaling uit te keren van € 200.000.

- **Just Eat Takeaway.com: Delivery Hero overtreedt overeengekomen ‘relationship agreement’**

Just Eat Takeaway.com (JET) is een arbitragezaak bij de Internationale Kamer van Koophandel (ICC) gestart tegen haar concurrent Delivery Hero. Dit heeft de Nederlandse maaltijdbezorger op 2 maart jl. bekend gemaakt. Delivery Hero zou zich niet houden aan afspraken die Takeaway.com (de rechtsvoorganger van JET) met deze Duitse concurrent in 2019 had gemaakt nadat de Nederlandse maaltijdbezorger de Duitse activiteiten van Delivery Hero overnam. De overname werd deels in aandelen betaald, waardoor Delivery Hero grootaandeelhouder (15%) van Takeaway.com werd. Er werd destijds onder meer afgesproken dat Delivery Hero tot 1 april 2023 haar belang in Takeaway.com niet zou uitbreiden “door middel van enig financieel instrument of daaraan gerelateerd derivaat”. Het 15%-belang van Delivery Hero in de rechtsoptolger van Takeaway.com verwaterde eind januari dit jaar naar 4,7% nadat Takeaway.com Just Eat had overgenomen en deze overname betaalde door middel van de uitgifte van nieuwe aandelen. Op 12 februari jl. verhoogde Delivery Hero haar economisch belang in JET naar 10,6% door een zogenoemde ‘forward purchase agreement’ met Morgan Stanley aan te gaan, gefinancierd door een meerjarige ‘equity collar’-transactie. De ICC moet nu bekijken of de transactie van Delivery Hero binnen de anti-verwateringsclausule van het ‘relationship agreement’ valt. Het is nog niet bekend wanneer de ICC uitspraak zal doen.

Overige interessante zaken

- **AFM betracht coulance bij niet tijdig publiceren van 2019-jaarrekening en 2020-halfjaarcijfers**

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) zal er minder strikt op toezien dat beursgenoteerde ondernemingen hun jaarverslag en jaarrekening uiterlijk 30 april

a.s. publiceren. Dat geldt ook voor de publicatie van de halfjaarcijfers die normaal gesproken uiterlijk 30 september moeten zijn gepubliceerd (ervan uitgaande dat boekjaar en kalenderjaar samenvallen). Dat hebben de AFM en andere Europese beurstoezichthouders op 27 maart jl. afgesproken. De beurstoezichthouders erkennen hiermee dat beursgenoteerde ondernemingen en hun accountants door de gevolgen van de uitbraak van het coronavirus moeite kunnen hebben om (de controle van) het jaarverslag en de jaarrekening op tijd af te ronden. De Europese beurstoezichthouders geven de Europese beursgenoteerde ondernemingen twee maanden extra de tijd om hun jaarverslagen en jaarrekening te publiceren en één maand extra om hun halfjaarcijfers openbaar te maken.

- **Europese beurstoezichthouders verlagen meldingsdrempel shortposities**

Partijen die netto voor 0,1% short zitten in een Europese beursgenoteerde onderneming moet dit sinds 16 maart jl. bij de bevoegde beurstoezichthouder melden. Vóór 16 maart jl. bedroeg de eerste drempel om nettoshortposities bij de toezichthouder te melden nog 0,2% van het geplaatste kapitaal. De gezamenlijke Europese beurstoezichthouders hebben hiertoe besloten “in het licht van de ontwikkelingen op de Europese effectenmarkten” gerelateerd aan de overheidsmaatregelen om de uitbraak van het coronavirus te beteugelen. De Europese beurstoezichthouders benadrukken dat het om een tijdelijke maatregel gaat: in principe voor 3 maanden. Inmiddels hebben de beurstoezichthouders van Italië, Frankrijk, België en Griekenland een verdergaande maatregel getroffen, namelijk het (tijdelijk) verbieden van het nemen of het uitbreiden van een nettoshortpositie in de beursgenoteerde ondernemingen die in deze landen zijn gezeteld. Deze maatregelen zijn inmiddels door de Europese koepel van beurstoezichthouders, ESMA, goedgekeurd.

- **Verschillende landen nemen maatregelen om AVA's uit te stellen en virtueel te houden**

Verschillende landen hebben in maart noodmaatregelen genomen om het beursgenoteerde ondernemingen mogelijk te maken hun AVA's in 2020 puur virtueel te houden en/of om de 2020-AVA uit te stellen. Onder meer in Frankrijk, Duitsland, Italië, Spanje en Zwitserland wordt het de beursgenoteerde ondernemingen toegestaan om ten minste tijdelijk de AVA uitsluitend per elektronisch communicatiemiddel te houden. Op die manier kunnen aandeelhouders elektronisch hun stem uitbrengen en digitaal vragen stellen. In het Verenigd Koninkrijk is het houden van een puur virtuele AVA niet toegestaan. Een hybride AVA kan wel worden gehouden, als deze mogelijkheid in de statuten is opgenomen. Op 27 maart jl. heeft de Financial Reporting Council (FRC) verduidelijkt dat het de voorzitter van de AVA vrij staat om te bepalen dat aandeelhouders niet fysiek aan de AVA mogen deelnemen, zonder dat de geldigheid van de besluitvorming in het geding komt. Dit is relevant voor onder meer de komende AVA's van Unilever en Royal Dutch Shell. De FRC beveelt ondernemingen aan om duidelijk te maken dat aandeelhouders zoveel mogelijk bij volmacht en op afstand moeten stemmen.

- **Amerikaans steunpakket bevat restricties ten aanzien van dividenduitkering en beloningen**

De Amerikaanse president Trump heeft op 27 maart jl. zijn handtekening gezet onder een \$ 2,2 biljoen economisch steunpakket om de impact van de uitbraak van het coronavirus op de Amerikaanse economie te verzachten. Het pakket bestaat onder meer uit geld dat vrijelijk uitgeleend kan worden aan bedrijven en directe betalingen aan Amerikaanse gezinnen. Ook wordt geld vrijgemaakt voor werkloosheidsuitkeringen. De 'Coronavirus Aid, Relief, and Economic Security Act' (CARES Act) bevat ook een aantal beperkingen voor bedrijven die leningen opnemen of gebruik maken van staatsgaranties op de leningen. Deze bedrijven mogen tot 12 maanden nadat zij gebruik hebben gemaakt van deze faciliteiten geen dividend uitkeren en ook geen eigen aandelen inkopen. Daarnaast

mogen geen verhogingen worden doorgevoerd op de beloning van bestuurders als die beloning in 2019 hoger was dan \$ 425.000. Bestuurders die in 2019 meer dan \$ 3 miljoen aan beloning ontvingen (inclusief bonussen en aandelen(optie)pakketten), moeten in de periode dat hun bedrijf een beroep doet op de faciliteiten 50% van de beloning die zij boven de \$ 3 miljoen ontvangen, inleveren.

- **Duitsland introduceert Stewardship Code, terwijl Japan zijn Stewardship Code aanscherpt**

Duitsland heeft op 24 maart jl. een gedragscode voor institutionele beleggers vastgesteld. De Duitse Stewardship Code verankert de per 1 januari 2020 in de Duitse wet- en regelgeving opgenomen stewardshipbepalingen en geeft guidance hoe deze bepalingen effectief kunnen worden geïmplementeerd en toegepast. De Duitse Stewardship Code is een privaat initiatief: hij is opgesteld door de Duitse vereniging van beleggingsanalisten, de DVFA, en is in overeenstemming met veel andere Europese Stewardship Codes (zoals die van Nederland) en de stewardshipverplichtingen uit de herziene Europese richtlijn aandeelhoudersrechten. Japan heeft op 24 maart jl. zijn tweede versie van de Stewardship Code vastgesteld. De herziene code roept institutionele beleggers die in Japanse beursgenoteerde ondernemingen beleggen onder meer op om betere uitleg te geven over het stemgedrag. Ook wordt hen in overweging gegeven een dialoog met niet-uitvoerende bestuurders van Japanse ondernemingen aan te gaan. De herziene code bevat verder een nieuw principe dat stemadviesbureaus oproept om hun proces tot het opstellen van stemadviezen transparant te maken. Ook wordt hen gevraagd duidelijk te maken op welke wijze zij de Japanse ondernemingen informeren over de (concept)stemadviezen. De herziene Japanse Stewardship Code treedt op 24 september a.s. in werking.